

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Кафедра германської філології та перекладу

ПРОГРАМА
ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація: 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – німецька

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Чернівці 2025

Програма складена на основі освітньої програми (ОП) «Німецько-український переклад та переклад з другої іноземної мови» та освітньо-кваліфікаційної характеристики (ОКХ) спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька.

Укладачі – Світлана КІЙКО, доктор філологічних наук, професор; Людмила ТОМНЮК, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри германської філології та перекладу.

Затверджено на засіданні кафедри германської філології та перекладу (протокол № 1 від 9 серпня 2024 р.).

В.о. завідувача кафедри германської філології
та перекладу

Олена КУДРЯВЦЕВА

Затверджено на засіданні Вченої ради факультету іноземних мов Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (протокол № 1 від 21 серпня 2024 р.).

Голова вченої ради
факультету іноземних мов

проф. Ірина ОСОВСЬКА

ПЕРЕДМОВА

Державна атестація випускників Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича зі спеціальності 035 Філологія, спеціалізації спеціалізації 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька є підсумковою формою перевірки і оцінки науково-теоретичної та практичної підготовки студентів факультету іноземних мов освітнього рівня «перший (бакалаврський)».

Для проведення державної атестації організується державна екзаменаційна комісія у складі голови та членів комісії. Комісія створюється щорічно.

До складання комплексного державного іспиту допускаються студенти, які виконали всі вимоги навчального плану.

Програма підсумкової атестації з основної іноземної мови (німецької) розрахована на студентів, які закінчують Чернівецький національний університет за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізацією 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька денної форми навчання (освітній рівень – перший (бакалаврський)).

ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ І УМІНЬ, ЯКІ ПОВИННІ ПРОДЕМОНСТРУВАТИ СТУДЕНТИ НА ПІДСУМКОВІЙ АТЕСТАЦІЇ

Кваліфікаційний іспит з основної іноземної мови (німецької) має на меті перевірку й оцінку фахових компетенцій здобувачів вищої освіти, наявності у них знань з таких нормативних дисциплін як з «Теорія перекладу», «Порівняльна теоретична граматики», «Порівняльна лексикологія» та «Порівняльна стилістика».

Студенти повинні реалізувати ці знання під час здійснення доперекладацького аналізу тексту художньої літератури та в процесі реферування української газетної статті іноземною мовою. Відповідаючи на питання з теоретичної дисципліни, студент повинен повністю розкрити його зміст, показати своє вміння визначати, систематизувати й аналізувати художній текст. При аналізі автентичного тексту студент повинен визначати його жанр, структуру й складові елементи, комунікативні функції, перекладацькі стратегії та прийоми перекладу, навести відповідні приклади.

Кваліфікаційний іспит перевіряє такі програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної (перекладацької) діяльності.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

ПРН 20. Правильно визначати при аналізі тексту оригіналу його тип, структуру й складові елементи, комунікативні функції, перекладацькі стратегії та прийоми перекладу.

ПРН 21. Обирати й обґрунтовувати перекладацькі рішення та рішення з вибору перекладацького інструментарію для забезпечення якості та функціональної адекватності усного/письмового перекладу текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 22. Знати особливості перекладацької діяльності в різних середовищах (текстовому, медійному, аудіовізуальному, веб-просторі) та вміти ефективно використовувати інноваційні технології, системи автоматизованого перекладу та інші онлайн-ресурси на різних етапах процесу перекладу.

Екзаменаційний білет для комплексного іспиту з основної іноземної мови (німецької) складається з лексико-граматичних тестових завдань, одного теоретичного питання (з теорії перекладу, порівняльної лексикології, порівняльної стилістики, порівняльної теоретичної граматики) та двох практичних питань (доперекладацький аналіз художнього тексту та реферування української газетної статті іноземною (німецькою) мовою).

СТРУКТУРА БІЛЕТА
ДЛЯ АТЕСТАЦІЇ рівня вищої освіти «БАКАЛАВР»
денна та заочна форми навчання
КОМПЛЕКСНИЙ ІСПИТ З ОСНОВНОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Схвалено на засіданні методичної ради факультету іноземних мов (протокол № 8 від 12.08.2024 року).

Спеціальності

035.041 «Філологія Германські мови та літератури (переклад включно)»

035.041 «Філологія Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»

035.043 «Філологія Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька»

035.055 «Філологія Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька»

014.02. «Середня освіта Мова і література (англійська/німецька/французька)»

Кількість білетів - 25

Відповідь оцінюється предметною комісією за 100-бальною шкалою. Максимальна кількість балів за відповіді на питання:

1 – тестові завдання – 15,

2 – теоретичне – 30,

3 – філологічний /доперекладацький аналіз тексту – 30,

4 – реферування української газетної статті іноземною мовою – 25.

Структура екзаменаційного білета:

1. 15 лексико-граматичних тестових завдань (15 балів);

2. Теоретичне питання (1-4 теоретичні дисципліни на вибір кафедри залежно від змісту тестових завдань; має бути загалом охоплено 4 теоретичні дисципліни; спрямування у філологічному та перекладацькому аспектах – для спеціальності «Філологія»; 2 теоретичні дисципліни методичного та 2 філологічного спрямування для спеціальності «Середня освіта») (30 балів);

3. Філологічний аналіз тексту – для спеціальностей «Середня освіта»/«Філологія» ОП «Англійська мова і література та друга іноземна мова»,

Доперекладацький аналіз тексту – для спеціальностей «Філологія» ОП «Англійсько/німецько/французько-український переклад та переклад з другої іноземної мови» (30 балів);

4. Реферування української газетної статті іноземною мовою (25 балів).

Структура білета

ЗАТВЕРДЖУЮ

декан факультету іноземних мов

_____ проф. Ірина ОСОВСЬКА

« ____ » _____ 2024 р.

**Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича**

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – німецька

Комплексний державний іспит з фахових дисциплін теорія перекладу, лексикологія,
порівняльна стилістика, порівняльна теоретична граматики

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Обрати одну вірну відповідь із запропонованих чотирьох варіантів: (15 лексико-граматичних тестових завдань).
2. Відповісти на теоретичне питання: Arten der Übersetzung: Literarische Übersetzung. Technische und wissenschaftliche Übersetzung.
3. Здійснити доперекладацький аналіз художнього тексту німецькою мовою.
4. Здійснити реферування української газетної статті німецькою мовою.

Затверджено на засіданні кафедри германської філології та перекладу

Протокол № 1 від «09» серпня 2024 року

В.о. завідувача кафедри

_____ (підпис)

доц. Олена КУДРЯВЦЕВА
(ім'я та прізвище)

ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНІ ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. „Ärzte ohne Grenzen“ ist eine Organisation.
 - a) humane
 - b) humanitäre
 - c) humanistische
 - d) humanne
2. Die Beobachter sehen die im Garten lustig ... Kinder der Umsiedler.
 - a) spielend
 - b) spielenden
 - c) gespielte
 - d) spielten
3. Es gibt viele Orte, ... Wappen ein Tier als Symbol steht.
 - a) auf deren
 - b) auf denen
 - c) auf dessen
 - d) an dessen
4. Ein guter Film ... zum Nachdenken
 - a) ruft ... an
 - b) setzt ... fort
 - c) ruft ... hervor
 - d) regt ... an
5. Якщо б ти могла зрозуміти мене раніше, ми би й досі були друзями:
 - a) Wenn du mich früher verstehen könntest, bleiben wir bis jetzt Freunde.
 - b) Hättest du mich früher verstehen können, blieben wir bis jetzt Freunde.
 - c) Könntest du mich früher verstehen, blieben wir bis jetzt Freunde.
 - d) Hättest du mich früher verstehen können, hätten wir heute Freunde geblieben.
6. Ich bleibe zu Hause, denn
 - a) ich will einen Brief schreiben.
 - b) will ich einen Brief schreiben.
 - c) ich einen Brief schreiben will.
 - d) schreiben will ich einen Brief.
7. Der ... Mann hat in den ... Koffer alles ... gepackt.
 - a) junge; großen; Notwendige
 - b) jungen; großen; Notwendiges
 - c) junger; großen; Notwendige
 - d) junge; großen; Notwendiges
8. Nach den Possessivpronomen im Plural werden die Adjektive nach ... dekliniert.
 - a) der schwachen Deklination
 - b) der starken Deklination
 - c) der gemischten Deklination
 - d) der weiblichen Deklination

9. Ersetzen Sie das Aktiv durch das Passiv. *Man schaltete das Licht aus.*
- a) Das Licht wird ausgechaltet werden.
 - b) Das Licht wird ausgechaltet.
 - c) Das Licht wurde ausgechaltet.
 - d) Das Licht ist ausgechaltet worden.
10. Peter sah seinen Lehrer und ...
- a) wandte er sich an ihn mit dieser Frage.
 - b) er sich an ihn mit dieser Frage wandte.
 - c) sich er an ihn mit dieser Frage wandte.
 - d) wandte sich an ihn mit dieser Frage.
11. Sie ... die Nase immer hoch.
- a) zieht
 - b) trägt
 - c) macht
 - d) liest
12. Ich will ... Welt reisen.
- a) um der ganzen
 - b) um die ganze
 - c) auf die ganze
 - d) auf der ganzen
13. ... die Gruppe drei Jahre später nach Berlin umzog, hielt vor allem Ernst Ludwig Kirchner Kutschen, Trambahnen und Passanten im Dschungel der Großstadt auf Leinwand fest.
- a) wenn
 - b) als
 - c) solange
 - d) sobald
14. Das Motel ist ein an der Autobahn gelegtes ...
- a) Resort
 - b) Gasthaus
 - c) Hotel
 - d) Krankenhaus
15. Leider muss ich ... absagen.
- a) diese Termin
 - b) diesem Termin
 - c) diesen Termin
 - d) dieser Termin

Компетенції та вміння, які має продемонструвати студент

Теорія перекладу

Підготовлений фахівець повинен **знати**: основні етапи розвитку методики навчання іноземних мов; характеристики методики викладання іноземних мов як науки; складові частини методики навчання іноземних мов як системи; основні методи навчання іноземних мов; основні етапи розвитку літератури країни, мова якої вивчається та її видатних представників; основи теорії формування граматичних мовленнєвих навичок; основи теорії формування лексичних мовленнєвих навичок; основи теорії формування навичок техніки письма; основи теорії формування навичок техніки читання; основи теорії формування вмінь аудіювання; основи теорії формування вмінь читання; основи теорії формування вмінь говоріння; основи теорії формування соціокультурної компетентності; основи теорії планування та організації класної та позакласної роботи з іноземної мови та літератури; основи теорії контролю та оцінювання у навчанні іноземної мови; основи теорії формування навчальної компетентності.

Підготовлений фахівець повинен **вміти** реалізовувати: комунікативно-навчальну функцію, яка складається з інформаційного, мотиваційно-стимулюючого і контрольного-коригуючого компонентів, тобто вміння кваліфіковано застосовувати сучасні принципи, методи, прийоми й засоби навчання основних видів мовленнєвої діяльності; виховну функцію, тобто вміння вирішувати завдання морального, культурно-естетичного й трудового виховання учнів засобами іноземної мови з урахуванням особливостей ступеня навчання; розвиваючу функцію, тобто прогнозувати шляхи формування і розвитку інтелектуальної та емоційної сфер особистості учня, його пізнавальних і розумових здібностей у процесі оволодіння іноземним мовленням; освітню функцію, тобто допомагати учням в оволодінні вміннями вчитися, розширювати свій світогляд, пізнавати себе та іншу систему понять, через яку можуть усвідомлюватися усі інші явища.

Лексикологія

Студент повинен **знати** предмет, об'єкт та завдання лексикології; методи дослідження лексики; основну теоретичну літературу з лексикології; специфічні ознаки слова як основної одиниці мови взагалі та німецького слова зокрема; основні типи лексичних значень; парадигматичні взаємозв'язки лексики; види словників; причини та можливості зміни лексичного значення; особливості німецького словотвору та його види; типи фразеологічних одиниць; методи лексикологічних досліджень, варіанти й діалекти німецької мови.

Підготовлений фахівець повинен **вміти** оперувати основними поняттями лексикології; користуватися різними типами словників; кваліфіковано аналізувати лексичне значення слова чи фразеологізму, його типи та види; правильно вживати лексичні та фразеологічні звороти німецької мови; розрізняти види лексичних значень та системних зв'язків лексики, підбирати синоніми, антоніми, будувати синонімічні ряди, розрізняти омоніми, характеризувати їх типи та види, визначати шляхи виникнення; формувати тематичні групи, лексико-семантичні поля і т. д.; визначати соціальну, часову та територіальну належність лексичної одиниці; ідентифікувати фразеологізми та проаналізувати їх структуру; встановити типи семантичного взаємозв'язку між фразеологізмами; вміти здійснити словотворчий аналіз похідної лексики.

Порівняльна стилістика

Студент повинен **орієнтуватися** в поняттях сучасної стилістики; **вміти** розкрити поняття фонетичної стилістики, функціональної стилістики, стилістичної лексикології (стилістичного розшарування словникового складу зокрема) та стилістичної граматики.

Практичні навички передбачають **вміння** здійснювати стилістичний аналіз творів художньої літератури, орієнтуватися у відмінностях різних

функціональних стилів німецької та української мов: наукового, офіційно-ділового, публіцистичного, художнього та розмовного.

Порівняльна теоретична граматика

У результаті вивчення дисципліни фахівець повинен **знати**: особливості граматичної будови сучасної німецької мови; природу граматичних явищ та граматичних процесів сучасної німецької мови; основні сучасні лінгвістичні теорії та підходи до аналізу мовних одиниць; основні методики граматики-лінгвістичного аналізу.

Підготовлений фахівець повинен **вміти**: на основі спостереження мовних фактів робити узагальнення про ті чи інші процеси сучасної німецької мови; надавати правильну теоретичну інтерпретацію мовним явищам; ілюструвати кожне теоретичне положення конкретними мовними прикладами; працювати з науковою лінгвістичною літературою; використовувати теоретичні знання у практичному викладанні німецької мови.

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ

кафедра германської філології та перекладу
спеціальність 035 Філологія, спеціалізація 035.043 Германські мови та
літератури (переклад включно), перша – німецька,
ОП: Німецько-український переклад та переклад з другої іноземної мови

Список экзаменаційних питань з теорії перекладу, порівняльної теоретичної граматики, порівняльної лексикології та порівняльної стилістики

1. Gegenstand, Ziel und interdisziplinäre Aspekte der Übersetzungswissenschaft. Definitionen und der Begriff „Übersetzen“.
2. Die Herausbildung professioneller Kompetenzen beim Übersetzer: Die Sprach- und Redekompetenz. Ethische Kompetenz. Technische Kompetenz. Hintergrundwissen.
3. Arten der Übersetzung: Literarische Übersetzung. Technische und wissenschaftliche Übersetzung.
4. Dolmetschen als mündliche Übertragung gesprochener Mitteilung: allgemeine Definition. Dolmetscharten.
5. Übersetzungsrelevante Texttypologie: Die Definitionen des Textbegriffs. Textsorten (K. Reiß / H.J. Vermeer). Texttypen.
6. Die Skopostheorie von Katharina Reiß und Hans J. Vermeer.
7. Funktionsbegriff aus skopostheoretischer Sicht: das Vierfunktionen-Modell (C. Nord).
8. Realien als Identitätsträger: Problem der Übersetzung von Realien.
9. Sprachvarietäten im Deutschen und ihre translatorischen Lösungen.
10. Äquivalenzbegriff: Vielfalt an Definitionen (pauschale und relative Äquivalenzbegriffe). Kategorien der Äquivalenz von W. Koller.
11. Tempus und Temporalität im Deutschen und Ukrainischen.
12. Die grammatische Kategorie des Genus Verbi im Deutschen und Ukrainischen.
13. Die grammatische Kategorie des Modus im Deutschen und Ukrainischen.
14. Grammatische Kategorien des Substantivs im Deutschen und Ukrainischen.
15. Satzbau im Deutschen und Ukrainischen.
16. Struktur der Wortbedeutung. Polysemie als sprachliche Erscheinung. Arten der Bedeutung. Volksetymologie.
17. Bedeutungswandel, seine Arten und Ursachen. Bedeutungsverschiebungen.
18. Metapher und Metonymie im Deutschen, ihre Arten und Abarten.
19. Soziale Gliederung des Wortschatzes. Die gruppenspezifische Lexik der Sondersprachen. Die berufsbezogene Lexik.
20. Historische Gliederung des Wortschatzes. Neologismus, Schlagwörter und

Modewörter. Historismus und Archaismus.

21. Phraseologie im Deutschen (Idiome, Wortpaare, Sprichwörter, geflügelte Worte).
22. Synonymie, Antonymie und Homonymie im Deutschen. Definition und Klassifikation der Synonyme, Antonyme und Homonyme.
23. Lexikalische Stilmittel und ihre Funktionen.
24. Morphologische Stilmittel und ihre Funktionen.
25. Syntaktische Stilmittel und ihre Funktionen.

ДОПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АНАЛІЗ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ

Доперекладацький етап аналізу тексту передбачає насамперед таке:

1. Визначення дискурсивних параметрів тексту, а саме:

а) визначення екстралінгвальних факторів, що визначають тип дискурсу, до якого належить текст (малюнки, фотографії, схеми, формули, інша графічна інформація тощо);

б) визначення типу (або підтипу) дискурсу, до якого належить текст (юридичний, адміністративний, діловий, військовий, науковий, політичний, спортивний дискурси; дискурс засобів масової комунікації; художній, розмовний типи дискурсу тощо).

2. Визначення комунікативних характеристик тексту, а саме:

а) визначення комунікативної ситуації, в якій відбувається обмін інформацією за допомогою певного тексту, зокрема дейктичних параметрів тексту – “хто”, “кому”, “де” та “коли” передає текстову інформацію;

б) встановлення комунікативної інтенції автора (авторів) тексту (мета комунікативного акту).

3. Установлення прагмалінгвістичних характеристик тексту, що передбачає визначення категорійної ієрархії тексту на таких рівнях:

а) структурний рівень: засоби забезпечення лексико-семантичної та граматичної когезії тексту, що передбачає визначення основних моделей лексичного повторення в тексті (просте та складне лексичне повторення, простий та складний парафраз, кореференція, субституція тощо; граматична та синтаксична структура тексту (моделі узгодження видо-часових форм дієслова, вживання артиклів, уживання складносурядних та складнопідрядних речень, розподіл тексту на параграфи, пункти, підпункти, абзаци тощо);

б) семантичний рівень: визначення макропропозиції тексту та її референційних стосунків з іншими сегментами тексту.

4. Встановлення релевантних для перекладу характеристик автора тексту (країна, з якої походить автор та її культура; вік автора; гендер автора; час, коли автор створив текст, що аналізується; соціальні характеристики автора тощо);

5. Встановлення релевантних для перекладу характеристик потенційного адресата тексту (культура цільової аудиторії; вікові, гендерні та соціальні характеристики цільової аудиторії тощо).

РЕФЕРУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГАЗЕТНОЇ СТАТТІ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ

Реферування – процес створення коротких повідомлень про друкований твір (стаття, доповідь тощо), які дозволяють робити висновки про доцільність його докладнішого вивчення. При реферуванні враховується зміст твору, його призначення, цінність, спрямованість.

Основні вимоги до реферування:

1. Реферування повинно мати лаконічну форму, але при цьому давати містку характеристику статті без побічної інформації.
2. Обсяг не має перевищувати 500–600 знаків.
3. У процесі реферування використовується загальноживана лексика. Якщо у назві є малозрозумілі слова, їх потрібно пояснити. Не рекомендується наводити цитати з тексту.
4. Текст не повинен викривляти об'єктивну характеристику видання.

Отже, реферування статті – це скорочений виклад змісту первинного документа з основними фактичними відомостями і висновками. Воно повинно мати повну змістову й частково формальну залежність від первинного документа. У результаті реферування семантичні особливості тексту оригіналу подаються в максимально ущільненому вигляді без інтерпретації чи критичних зауважень.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ СТУДЕНТІВ

Схвалено на засіданні методичної ради факультету іноземних мов (протокол № 6 від 10.06.2024 року).

Критерії оцінювання відповідей на питання №1 (тестові завдання):

Загальна кількість тестових завдань у білеті – 15.

Студент отримує 1 бал за кожну вірну відповідь.

Максимальна кількість балів – 15.

Критерії та параметри оцінювання відповідей на питання №2 (теоретичне):

Бали	Характеристика відповіді
26-30	студент вичерпно висвітлює теоретичне питання; чітко і конкретно визначає головні моменти, логічно структурує відповідь; наводить адекватні різноманітні приклади; вживає адекватні лексико-граматичні структури; логічно обґрунтовано і структурно правильно будує відповідь;
21-25	студент достатньо повно висвітлює теоретичне питання; правильно виокремлює головні моменти, наводить необхідні приклади; вживає коректні лексико-граматичні структури; логічно і структурно правильно будує відповідь; проте відповідь має незначні неточності та помилки;
16-20	студент неповно висвітлює теоретичне питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; вживає дещо некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має як незначні, так і значні неточності та помилки;
9-15	студент частково і недостатньо висвітлює теоретичне питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; вживає некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має деякі значні неточності та помилки;
1-8	студент частково і недостатньо висвітлює теоретичне питання; викладає недостатній для висвітлення теми обсяг теоретичних положень; не виокремлює головні думки; не наводить приклади; використовує прості, часто некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має велику кількість значних помилок.

Відповіді на питання №3–4 мають практичний характер та передбачають демонстрацію умінь реалізації вивчених теоретичних положень та опанованих практичних навичок.

**Критерії та параметри оцінювання відповідей
на питання 3 (доперекладацький аналіз тексту):**

Бали	Характеристика відповіді
26-30	студент здійснює вичерпний доперекладацький аналіз автентичного художнього тексту; вірно інтерпретує зміст і деталі; чітко і конкретно аналізує потенційні проблеми перекладу на лексичному, лексико-граматичному, граматичному, стилістичному рівнях; наводить адекватні приклади; вживає коректні лексико-граматичні структури; логічно обґрунтовано і структурно правильно будує відповідь;
21-25	студент здійснює достатньо повний доперекладацький аналіз автентичного художнього тексту; вірно інтерпретує зміст і деталі; чітко і конкретно аналізує потенційні проблеми перекладу на лексичному, лексико-граматичному, граматичному, стилістичному рівнях; наводить адекватні приклади; вживає коректні лексико-граматичні структури; логічно обґрунтовано і структурно правильно будує відповідь; відповідь містить незначні неточності, огріхи та помилки;
16-20	студент здійснює коректний, але з деякими недоліками/помилками доперекладацький аналіз автентичного художнього тексту; вірно інтерпретує зміст і деталі; чітко і конкретно аналізує потенційні проблеми перекладу на лексичному, лексико-граматичному, граматичному, стилістичному рівнях; наводить адекватні приклади; вживає коректні лексико-граматичні структури; логічно обґрунтовано і структурно правильно будує відповідь; відповідь містить деякі як незначні, так і значні неточності та помилки;
9-15	студент здійснює частковий / з деякими недоліками доперекладацький аналіз автентичного художнього тексту; частково інтерпретує зміст і деталі; неповно аналізує потенційні проблеми перекладу на лексичному, лексико-граматичному, граматичному, стилістичному рівнях; наводить не цілком адекватні приклади; вживає не цілком коректні лексико-граматичні структури; дещо нелогічно будує відповідь; відповідь містить деякі як незначні, так і значні неточності та помилки;
1-8	студент здійснює поверховий / із значними огріхами й недоліками доперекладацький аналіз автентичного художнього тексту; частково інтерпретує зміст і деталі; неповно аналізує потенційні проблеми перекладу на лексичному, лексико-граматичному, граматичному, стилістичному рівнях; нелогічно структурує відповідь; наводить недостатню кількість прикладів або наводить нерелевантні / неправильно обрані приклади; вживає некоректні лексико-граматичні структури; відповідь містить велику кількість значних помилок.

Критерії та параметри оцінювання відповідей на питання 4

(реферування газетної статті):

Бали	Характеристика відповіді
24-25	студент здійснює адекватний переклад і реферування газетної статті; логічно і коректно узагальнює наведену у статті інформацію, наголошуючи на головних деталях; вживає різноманітні коректні лексико-граматичні структури; допускає не більше 3 незначних мовних помилок та виправляє їх самостійно;
21-23	студент здійснює адекватний переклад і реферування газетної статті; логічно і коректно узагальнює наведену у статті інформацію, наголошуючи на головних деталях; вживає коректні лексико-граматичні структури; допускає не більше 5 незначних мовних помилок, які виправляє самостійно;
16-20	студент здійснює в загальному адекватний переклад і реферування газетної статті; логічно і коректно узагальнює наведену у статті інформацію, частково наголошуючи на головних деталях; вживає адекватні лексико-граматичні структури; допускає не більше 7 незначних мовних помилок, які виправляє самостійно, та 1-3 помилки, які виправили члени комісії;
9-15	студент здійснює частково адекватний переклад і реферування газетної статті; частково узагальнює наведену у статті інформацію, не наголошуючи на головних деталях; вживає дещо некоректні лексико-граматичні структури; допускає 8-12 як незначних, так і значних мовних помилок, які виправляють переважно члени комісії;
1-8	студент здійснює частково неадекватний із значними огріхами й недоліками переклад і реферування газетної статті; не узагальнює наведену у статті інформацію, не наголошує на головних деталях; вживає велику кількість некоректних лексико-граматичних структур; допускає 13-20 як незначних, так і значних мовних помилок, які виправляють члени комісії.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПІДГОТОВКИ ДО ІСПИТУ

- ✓ Ознайомитися з усіма питаннями до іспиту.
- ✓ Переглянути конспекти лекцій з відповідних теоретичних дисциплін.
- ✓ Опрацювати рекомендовану літературу та додаткові джерела за темою.
- ✓ Знайти відповіді на всі питання у конспектах з теоретичних дисциплін.
- ✓ Скласти і записати детальний план відповіді на кожне питання.
- ✓ Відповідь на теоретичне питання відповідати таким вимогам:
релевантність представленого матеріалу; чіткість та конкретність викладу;
точність формулювань; обґрунтованість та аргументованість; логічність
побудови відповіді; наведення достатньої кількості прикладів; відповідність
мовним нормам (граматична й лексична коректність).
- ✓ Вивчити відповіді на питання.
- ✓ Потренуватися робити доперекладацький аналіз художнього тексту та
реферувати газетну статтю.
- ✓ Обов'язково відвідати консультацію перед державною атестацією.

**СПИСОК ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ НІМЕЦЬКОЮ МОВОЮ
ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ ДОПЕРЕКЛАДАЦЬКОГО АНАЛІЗУ**

1. Johann Peter Hebel. Unverhofftes Wiedersehen / „Kalendergeschichten“. 14. Aufl. Tübingen: Klöpfer & Meyer, 2014.
2. Franz Kafka. Der Jäger Gracchus / „Erzählungen aus dem Nachlass“. München: Reclam, 2018.
3. Heinrich Böll. Wanderer, kommst du nach Spa.../ „Erzählungen“. Berlin: DTV, 2012.
4. Wolfgang Borchert. Nachts schlafen die Ratten doch. / „Erzählungen“. Berlin: DTV, 2012.
5. Wolfgang Borchert. Die Küchenuhr. / „Erzählungen“. Berlin: DTV, 2012.
6. Wolfgang Borchert. Die lange lange Straße lang. / „Erzählungen“. Berlin: DTV, 2012.
7. Wolfgang Borchert. Das Brot. / „Erzählungen“. Berlin: DTV, 2012.
8. Wolfgang Borchert. Mein bleicher Bruder. / „Erzählungen“. Berlin: DTV, 2012.
9. Wolfgang Borchert. Die Kirschen. / „Erzählungen“. Berlin: DTV, 2012.
10. Wolfgang Borchert. Vielleicht hat sie ein rosa Hemd. / „Erzählungen“. Berlin: DTV, 2012.
11. Paul von Heyse. Die Einsamen / Gesammelte Werke. Bd. 6: Novellen. Berlin: Wilhelm Hertz, 2000.
12. Franz Kafka. Entlarvung eines Bauernfängers / Deutsche Literatur von Lessing bis Kafka (Kafka-GW Bd. 5).
13. Carl Spitteler. Imago. Berlin: Suhrkamp, 2018.
14. Thomas Mann. Buddenbrooks. Verfall einer Familie. Frankfurt am Main: Fischer, 2018.
15. Hermann Hesse. Der Steppenwolf. Frankfurt am Main: Fischer, 2018.
16. Hermann Hesse. Unterm Rad. Frankfurt am Main: Suhrkamp, 2012.
17. Nelly Sachs. Leben unter Bedrohung / Werke. Kommentierte Ausgabe in vier Bänden. Band IV: Prosa und Übertragungen. Frankfurt am Main: Suhrkamp, 2010.
18. Heinrich Böll. Und sagte kein einziges Wort. Köln: Kiepenheuer & Witsch, 2010.
19. Heinrich Böll. Ansichten eines Clowns. Köln: Kiepenheuer & Witsch, 2013.
20. Elias Canetti. Die Blendung. Wien: Reichner, 2006.
21. Günter Grass. Die Blechtrommel. Frankfurt am Main: Fischer, 2000.
22. Günter Grass. Beim Häuten der Zwiebel. Göttingen: Steidl, 2006.
23. Elfriede Jelinek. Neid. Ein Privatroman. Hamburg: Rowohlt Taschenbuch

Verlag, 2009.

24. Elfriede Jelinek. Klavierspielerin. Hamburg: Rowohlt Taschenbuch Verlag, 2013.

25. Herta Müller. Atemschaukel. Frankfurt am Main: Fischer, 2011.

**ПЕРЕЛІК
УКРАЇНСЬКИХ ГАЗЕТНИХ СТАТЕЙ
ДЛЯ РЕФЕРУВАННЯ НІМЕЦЬКОЮ МОВОЮ**

1. 8-й кінофестиваль для дітей та підлітків "Чілдрен Кінофест" (Deutsche Welle, Made for minds).
2. Приватні навчальні заклади: питання довіри (Deutsche Welle, Made for minds).
3. Боротьба з організованою злочинністю: виклики часу (Дмитро Кулеба, газета «День»).
4. Яким повинен бути справжній політичний Лідер (В. Ільченко, журнал «Політерно»).
5. 18 років розширення ЄС на Схід – Німеччина досі захищає свій ринок праці (Deutsche Welle, Made for minds).
6. Євросоюз має створити "план Маршалла" для України (Deutsche Welle, Made for minds).
7. В Університеті «Україна» діє міжнародна програма подвійного диплома (Deutsche Welle, Made for minds).
8. Як Чернівці реагують на зменшення кількості туристів (газета «День»).
9. Україна наблизилась до ЄС, але їй ще далеко до членства - Carnegie Europe (газета «День»).
10. Дуальна освіта – партнерство вишів і бізнесу (газета «День»).
11. Українська письменниця здобула Літературну премію Європейського Союзу (Deutsche Welle, Made for minds).
12. Біла троянда: німецький опір нацизму (Deutsche Welle, Made for minds).
13. Європейський університет Віадрина (Німеччина) презентуватиме свої програми у Києві (Deutsche Welle, Made for minds).
14. Герхард Ріхтер очолив рейтинг найуспішніших сучасних художників за версією Artinfo (Deutsche Welle, Made for minds).
15. Коронавірус і освіта: хто допоможе іноземним студентам у Німеччині? (інтернет-журнал «Вікно у Німеччину»).
16. Brexit та майбутнє ЄС - стаття Джорджа Сороса про "неминучий розпад" Євросоюзу (інтернет-ресурс газети «День»).
17. Люди здрібніли, вже не народжуються Софі Шолль (газета «День»).
18. Український живопис після Майдану: як революційні події відзначилися на мистецтві (Deutsche Welle, Made for minds).

19. На екологічному форумі у Києві вирішували, як зберегти довкілля (Deutsche Welle, Made for minds).
20. В Європі остаточно заборонили одноразовий пластик (Deutsche Welle, Made for minds).
21. Успішні міжурядові перемовини зі співробітництва задля розвитку (Deutsche Welle, Made for minds).
22. Університети та бізнес: міжнародний досвід співпраці (Deutsche Welle, Made for minds).
23. Книжковий Арсенал відвідали майже 57 тисяч людей (Deutsche Welle, Made for minds).
24. Український фільм потрапив до конкурсної програми кінофестивалю в Карлових Варах
25. Які університети Німеччини обирають студенти з України (Deutsche Welle, Made for minds).

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ

Теорія перекладу

1. Курс лекцій з теорії перекладу = Übersetzungstheorie: навч. посіб. / укл. А.А. Король. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т, 2021. 152 с.
2. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник / І. В. Корунець, за ред. О. І. Тереха, 5-те вид., випр. і доп. Вінниця: Нова Книга, 2017. 448 с.
3. Лисенко Г. Л., Баклан І. М., Чепурна З. В. Основи перекладу – міст між теорією і практикою (німецько-український напрям): підручник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2019. 204 с.
4. Bilmez, Yaki (2019): Herder und seine Übersetzungstheorie. GRIN Verlag, 2019.
5. Gausling, Katharina (2020): Analyse der Äquivalenzebenen der Übersetzung von potentieller Literatur. George Perecs La disparition. GRIN Verlag, 2020.
6. Gerling, Vera; Santana López, Belén (2018): Literaturübersetzen als Reflexion und Praxis. Tübingen: Narr Francke Attempto, 2018. 209 S.
7. Kohlmayer, Rainer (2020): Kritische Übersetzungswissenschaft. Peter Lang Ltd. International Academic Publishers, 2020.
8. Nord, Christiane (2018): Adäquatheit statt Äquivalenz: Ausnahme oder Regel? In: Nord, Christiane, Öncü, Mehmet Tahir, Massud Abdul-Hafiez (eds.): Übersetzungsäquivalenz in Textsorten. Berlin: Logos, 2018. S. 113-127.
9. Stolze, Radegundis (2018): Übersetzungstheorien. Eine Einführung. 7., überarbeitete und erweiterte Auflage, Tübingen: Narr Francke Attempto Verlag, 2018. 329 S.

Лексикологія

1. Білоус О.М. Порівняльна лексикологія (курс лекцій німецькою мовою): Навчальний посібник: видання 2-ге доопрацьоване та доповнене. Кіровоград, РВВ КДПУ імені Володимира Винниченка, 2013. 244 с.
2. Lexikologie der deutschen Sprache: Lehrbuch = Лексикологія німецької мови: Навчальний посібник для студ. ф-ту іноземних мов / А. А. Король. Чернівці: Книги – XXI, 2017. 112 с.
3. Asgarova, Churaman (2018): Zum Problem der Systemhaftigkeit und Struktur der Lexeme im Deutschen. Arbeitsbuch für die deutsche Lexikologie und Semantik. Südwestdeutscher Verlag für Hochschulschriften, 2018. 124 S.
4. Lexeme, Phraseme, Konstruktionen: Aktuelle Beiträge zu Lexikologie und Phraseologie. Festschrift für Elmar Schafroth. Peter Lang Ltd. International Academic Publishers, 2018. 301 S.
5. Römer, Christine; Sturm, Afra (2021): Lexikologie. Narr Verlag, 2021. 132 S.
6. Harm, Volker (2015): Einführung in die Lexikologie. WBG Academic Verlag, 2015. 164 S.
7. Schippan, Thea (2012): Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. Gruyter, Walter de GmbH, 2012. 316 S.

8. Harm, Volker (2015): Einführung in die Lexikologie (Einführung Germanistik). Darmstadt: WBG. 164 S.

Порівняльна стилістика

1. Задорожна І.П. Короткий нарис з теорії стилістики із завданнями (Навчальний посібник). Чернівці: Чернівецький нац. університет, 2022.
2. Пилипенко Р.С., Ковальова Т.П. Тестові завдання зі стилістики німецької мови. Житомир, 2018.
3. Тимченко Є.П. Порівняльна стилістика німецької та української мов. Вінниця: Нова книга, 2006.
4. Sandig B. Stilistik der deutschen Sprache. Berlin/Boston: de Gruyter, 2019.
5. Richard M. Meyer. Deutsche Stilistik. Hutson Street Press, 2025. 268 S.

Порівняльна теоретична граматики

1. Загнітко А. П. Теоретична граматики сучасної української мови. Морфологія. Синтаксис. Донецьк: ТОВ «ВКФ «БАО», 2011.
2. Лалаян Н.С., Подвойська О.В. Порівняльна граматики німецької та української мов. Вінниця, 2013.
3. Kijko J., Kudrjawzewa O. Deutsche Grammatik: Theorie und Praxis. Tscherniwzi: ChNU, 2018.
4. Duden: Die Grammatik. 8. Aufl. Mannheim u.a.: Dudenverlag, 2009. Band 4.
5. Dürscheid Chr. Syntax. Grundlagen und Theorien. 4. Auflage. Wiesbaden: Westdeutscher Verlag, 2007.
6. Habermann M., Diewald G., Thurmair M. Fit für das Bachelorstudium: Grundwissen Grammatik. Mannheim / Leipzig / Wien / Zürich: Dudenverlag, 2014.
7. Handbuch der deutschen Wortarten. Hrsg. von L.Hoffmann. Berlin, New York: de Gruyter, 2007.
8. Junger O., Lohnstein H. Einführung in die Grammatiktheorie. München: Fink, 2006.